

D'après Nature

Het landschap uitbeelden, 250 jaar na John Constable

Van 5 maart tot 14 juni 2026 organiseert de Pôle muséal Les Bateliers een tentoonstelling ter ere van John Constable, ter gelegenheid van de 250e geboortedag van de Engelse schilder. Constable vernieuwde de landschapskunst op vele manieren: hij schilderde zoveel mogelijk in de open lucht. Als onderwerpen koos hij landschappen waarmee hij een nauwe band had. Zijn esthetische visie bestond erin de natuur te schilderen zoals hij die, na langdurige observatie, begreep.

Tijdens de 19e and 20e eeuwen, hebben de werken van Constable invloed gehad op verschillende landschapsschildersstromingen, zowel in Frankrijk als in de rest van Europa. Sommige van hun deelnemers waren werzame in de omgeving van Namen. De kunstcollecties van de Stad Namen bevatten tientallen getuigenissen van hun activiteit. De tentoonstelling toont dan ook schilderijen van:

Paule Bisman,
Désiré Merny,
Eugène Colignon,
François Roffiaen and
Joseph Quinaux.

Er zijn ook vijf deelnemers en deelnemsters die tegenwoordig de landschapskunst beoefenen:

Anne Liebhaberg;
Anne Marie Finné;
Michel Peetz;
Philippe Tasiaux en
Simon Delneuville.

Deze laatste is ook de curator van het evenement.

De vijf kunstenaars zijn erfgenamen van Constable, om minstens drie redenen:

Ze bieden ons een getrouwe kunst: hun werken documenteren de wereld, omdat ze het resultaat zijn van directe, nauwgezette en weloverwogen observatie.

Deze observatie leidt hen ertoe sporen van natuurlijke en sociale geschiedenis waar te nemen. Daardoor getuigen de landschappen ervan dat het heden uit het verleden voortkomt.

Voor deze vijf kunstenaars zijn het grandioze en het pittoreske op zich niet interessant. De waarde van hun landschappen ligt in het alledaagse, het bekende; zij weerspiegelen de wereld zoals zij die intiem ervaren.

Dit erfgoed is uiteraard geen kopie. In twee eeuwen tijd hebben kunstenaars nieuwe vormen verkend, nieuwe regels voor de afbeelding van landschappen aangenomen en de deur geopend naar nieuwe inzichten. Deze tentoonstelling biedt het publiek de kans om dit te ontdekken.

BEZOEKROUTE

Het bezoek omvat vijf kamers: het Kapelhart, de Overdekte Binnenplaats, de Tuinzalen I en II en de Oranjerie.

KAPELHART

1.

Philippe TASIAUX

Livres-paysage

maquette, olieverf op cellofaan

ongeveer 50 × 80 cm

1997

Deze 'Landschapboeken' zijn geïnspireerd op schetsen die het Belgische leger tijdens het interbellum maakte, om rond elk fort mappen te tekenen van de gebieden die door het reliëf aan het zicht van de observatieposten onttrokken waren. Philippe Tasiaux heeft axiale metingen uitgevoerd vanuit vijf observatieposten van een voormalig fort. *Livres-paysage* is een maquette die deze profielen samenbrengt. De kunstenaar legt uit: "als materiaal heb ik cellofaan gekozen, omdat ik daarmee het landschap transparant wilde maken, denkend aan de artilleristen die, om hun positie te behouden, elke vijandelijke aanwezigheid achter elke bocht in het terrein moesten kennen".

2.

Michel PEETZ, *Images d'été*

acryl op wit geschept karton

42 × 60 cm

La Plage, 2018

La Digue, 2019

Autodroom, 2025

Michel Peetz gebruikt hier de esthetiek van ansichtkaarten uit de jaren 1960-1970, om de Belgische kust als decor te gebruiken voor besloten familiale scènes.

3.

Anne LIEBHABERG, *Récifs*

kalksteen, gemodificeerd gips en glasvezel

2018

Récif 1, 62 × 43 × 83 cm (lengte, breedte, hoogte)

Récif 2, 49 × 34 × 71 cm ;

Récif 3, 49 × 36 × 56 cm ;

Récif 4, 40 × 34 × 50 cm ;

Récif 5, 42 × 43 × 45 cm.

In een archipel van vijf 'Riffen' schetst Anne Liebhberg een horizon: deze scheidt twee materialen: de ene is donker, hard en dicht en de andere, licht en brokkelig. Paradoxaal genoeg bevindt het zwaarste materiaal zich aan de bovenkant.

4.

Anne Marie FINNÉ, *Fragments*

grafiet op papier

Fragment 4 (petit marin), 14,8 × 10,3 cm op 34 × 41 cm (afmetingen van de tekening - van het papier), 2024

Fragment 2 (temple), 6 × 6 cm op 31 × 31 cm, 2024

Fragment 3 (péniche), 10,3 × 14,8 cm op 34 × 41 cm, 2024

Fragment 6 (Coucou gris), 12 × 18 cm op 41 × 34 cm 2025

De serie toont gecombineerde landschappen, die getekend werden op dezelfde manier als 'Vues Générales' (zie verder, nr 22). Wat opmerkelijk is in 'Fragmenten' is dat de kunstenaar gespeeld heeft met de afmetingen van het vel en de tekening. De witte oppervlakte schijnt over de afwezigheid te getuigen van meerdere landschapstukken.

5.

Simon DELNEUVILLE, *Concrete*

olieverf op geprepareerd doek

Pont Père Pire, point de vue haut, hiver, 80 × 160 cm, 2025

Pont Père Pire, point de vue haut, été, 70 × 140 cm, 2024

Pont Père Pire au lendemain des inondations du 5 juin 2022 en Hesbaye
50 × 200 cm, 2024

Hier vindt het publiek drie schilderijen van de brug die de Maas overspant tussen Wanze en Ahin. Simon Delneuville koos voor twee gezichtspunten, het ene heel dichtbij, het andere op de brug zelf. Deze keuze impliceerde een sferisch perspectief, waarvan de krommen lijken te dansen met die van het bouwwerk.

6.

Simon DELNEUVILLE *Chantier naval (après Constable)*

olieverf op geprepareerd doek

2025

Déconstruction de bateau, ancien chantier naval de Beez, 44 × 130 cm

Péniches en attente d'être démontées, ancien chantier naval de Beez
50 × 110 cm

Met 'Scheepswerf' toont de kunstenaar twee afbeeldingen van spitsen die uit het water werden gehaald om met een snijbrander te worden versneden, toen de scheepswerf nog in bedrijf was. Simon Delneuville ziet in deze werken het einde van een cyclus, waarvan hij het begin in 1815 situeert: in dat jaar schilderde John Constable 'Bootsbouw bij Flatford Mill'. De binnenvaartschepen op waterwegen, die door zoveel kunstenaars als onderwerp werden gekozen, vormen de tussenliggende mijlpalen van deze cyclus.

7.

François ROFFIAEN (Ieper, 1820 – Brussel, 1898)

Bord de Meuse à Waulsort le matin

olieverf op doek, 30,5 × 49 cm, 1876, coll. Stad Namen

8.

Eugène COLIGNON (Namen, 1876 – 1961)

Marine à deux bateaux, olieoverf op paneel, 13 × 21 cm, geen datum,
coll. OCMW Namen, bewaard door de Stad Namen

9.

Joseph QUINAUX (Namen, 1862 – Schaarbeek, 1895)

Pays wallon (l'Amblève à Aywaille)

olieverf op doek, 71,5 × 106,5 cm, 1883, coll. coll. Stad Namen

4

OVERDEKTE BINNENPLAATS

10.

Anne LIEBHABERG, *Mer d'Aral*, 2025 :

Mer d'Aral 1, Mer d'Aral 2, Mer d'Aral 3, Mer d'Aral 4, Mer d'Aral 5, Mer d'Aral 6 en Mer d'Aral 7,
stempels op papier, 95 × 95 cm ;

Mer d'Aral 1, Mer d'Aral 5, Mer d'Aral 6 a, Mer d'Aral 6 b en Mer d'Aral 6 c,
digitale zwart-witfoto's op Hahnemüle-papier, 21 × 21 cm

Deze werken zijn geïnspireerd door een reis van Anne Liebhberg naar Centraal-Azië. Sinds 1960 is 90% van het oppervlak van het Aralmeer verdampt, als gevolg van de dammen die op de zijrivieren werden gebouwd om uitgestrekte katoenvelden te irrigeren. “Ik voelde daar dezelfde angst, alsof de Noordzee, waar ik als kind mijn vakanties doorbracht, verdwenen zou zijn.”

TUINZAAL I

11.

Paule BISMEN (Namen, 1897 – 1973)

Paysage de rivière, olieverf op doek, 80 × 100 cm, geen datum, coll. Stad Namen

12.

Joseph QUINAUX (Namen, 1862 – Schaarbeek, 1895)

Pays flamand, olieverf op doek, 71,5 × 106,5 cm, 1883, coll. Stad Namen

13.

Désiré MERNY (Namen, 1865 – 1947)

Paysage, olieverf op paneel, 40 × 30 cm, geen datum, coll. Stad Namen

Paysage, olieverf op paneel, 31,5 × 44,5 cm, geen datum, coll. Stad Namen

14.

Eugène COLIGNON (Namen, 1876 – 1961)

Bord de Meuse avec péniche amarrée,

olieverf op doek, 39,5 × 55 cm, geen datum, coll. OCMW Namen, bewaard door de Stad Namen

Barque et rive fleurie, olieverf op paneel,

11 × 23,5 cm, geen datum, coll. OCMW Namen, bewaard door de Stad Namen

15.

Eugène COLIGNON (Namen, 1876 – 1961)

Barque, olieverf op paneel, 25 × 16 cm, geen datum, coll. OCMW Namen, bewaard door de Stad Namen

Barque, olieverf op gemaroufleerde paneel, 26 × 20 cm, geen datum, coll. OCMW Namen, bewaard door de Stad Namen

« Le chenal à Ostende », olieverf op paneel, 16 × 24 cm, geen datum, coll. OCMW Namen, bewaard door de Stad Namen

16.

Paule BISMAN (Namen, 1897 – 1973)

La Meuse à Wépion, olieverf op doek, 39 × 56,5 cm, geen datum, coll. Stad Namen

17.

Michel PEETZ, *Atlantikwall*

houtschool, zwartkrijt en Chinese inkt op papier, 53 × 74 cm

Atlantikwall 01, 2023

Atlantikwall 02, 2023

Atlantikwall 03, 2025

Deze drie tekeningen bestaan uit een oneindig aantal hoeken en strakke rechte lijnen. Michel Peetz biedt een zeer persoonlijke kijk op onderwerpen die vaak door andere kunstenaars worden afgebeeld: de bunkers van de Atlantikwall.

TUINZAAL II

18.

Anne LIEBHABERG

En cage,

gips, staal and hout, 156 × 46 × 37 cm (hoogte, lengte, breedte), 2023

Soulèvement

gips and staal, 132 × 65 × 40 cm, 2023

Cohabiter

gaas, staal, aluminium, 132 × 65 × 44 cm, 2026

De sculpturen ‘In een kooi’, ‘Opstand’ en ‘Samenwonen’ plaatsen bergen in drie contexten die de emotionele schokken weerspiegelen die de kunstenaar voelde bij het ontdekken van landschappen. Het formele idee voor de variatie ‘En cage’ ontstond bijvoorbeeld toen de kunstenaar de Presena-gletsjer in de Italiaanse Alpen ontdekte: al meer dan vijftien jaar wordt er in de zomer een glasvezeldoek over het ijs gespannen om het smelten te verhinderen.

19.

Michel PEETZ, *Lumières du Nord*,
olieverf op doek, 60 × 90 cm, 2025

Lumières du Nord 01

Lumières du Nord 02

Lumières du Nord 03

Michel Peetz exposeert hier drie olieverfschilderijen: kustlandschappen en woestijnen, met uitgestrekte, bewolkte luchten. Hij ziet zichzelf in de traditie van de Nederlandse meester Jacob van Ruisdael uit de 17e eeuw, die ook een van de inspiratiebronnen was voor John Constable. Net als van Ruisdael maakt hij gebruik van glacis: een geduldige en nauwkeurige opbouw van tientallen dunne lagen transparante kleur. Deze techniek vereist lange droogtijden, meerdere weken voor elke glacislaag.

20.

Anne Marie FINNÉ, *Vues de peintre* and *Nocturnes*
carbonpapier, 2025

Vue de peintre III (Constable), 17 × 13 cm

Vue de peintre II » (Constable, De hooiwagen), 18 × 22 cm

Vue de peintre I (Constable) », 18 × 18 cm

Nocturne I (J. Constable) », 26 × 21 cm

Nocturne III (C. Koekoek) », 26 × 21 cm

Nocturne IV (Cl. Lorrain) », 26 × 21 cm

Nocturne II (E. Allegrain) », 26 × 21 cm

Voor deze tekeningen heeft Anne Marie Finné zwarte carbonpapiervellen gebruikt. Bovenaan heeft ze de carbonlaag volledig uitgeput om een nachtelijke hemel te creëren. Onder de horizon blijft het echter diepzwart. Vier van deze tekeningen zijn geïnspireerd op schilderijen van Constable.

21.

Simon DELNEUVILLE, *Toute la Nature d'un trait fidèle*
olieverf op geprepareerd doek

Chemins de boue créés par le débardage dans une sapinière mise à blanc,
72 × 40 cm, 2019

Chênes et bouleaux dans la pessière mise à blanc, 70 × 46 cm, 2020

De kunstenaar vertelt het verhaal van geometrische bossen. Voor veel wandelaars lijken deze bossen het ideale beeld van authentieke natuur, terwijl ze in werkelijkheid het product zijn van industriële bosbouw: op een perceel staan alle bomen van dezelfde soort, geplant op hetzelfde moment en bestemd om tegelijk gekapt te worden. Door deze strikte uniformiteit worden hele populaties kwetsbaar voor biologische aanvallen; denk bijvoorbeeld aan sparrenbossen die door schorskevers worden verwoest.

22.

Anne Marie FINNÉ, *Vues Générales*

grafiet op papier

Vue Générale XIII (cavalier) », 50 × 70 cm, 2021

Vue Générale XX (tondeuse) », 50 × 70 cm, 2023

Vue Générale XI (Le funiculaire) », 35 × 50 cm, 2021

Vue Générale XII (les deux chiens) », 50 × 70 cm, 2021

Vue Générale XXII (autocar) », 50 × 70 cm, 2024

De ‘Algemeene beelden’ stellen onregelmatige patchworks voor: ze brengen stukjes landschap samen, ontleend aan oude afbeeldingen en herinneringen aan wandelingen. Elke tekening vormt een pastorale waarin de kunstenaar de toeschouwer uitnodigt om rond te dwalen.

23.

Simon DELNEUVILLE, *Toute la Nature d'un trait fidèle*

olieverf op geprepareerd doek

Pessière mise à blanc, 100 × 32 cm, 2020

ORANGERY

24.

Philippe TASIAUX, *Triangulation*

installatie, hout, plexiglas met achtergrondverlichting, ongeveer 160 × 170 × 150 cm, 2026

Deze ‘Triangulatie’ is een donkere ruimte waarin drie lichtgevende tekeningen zweven, drie panorama's van hetzelfde stuk grondgebied – een gelijkzijdige driehoek met zijden van 2,12 km, gelegen in de Condroz bekeken vanuit elk van de drie hoeken. Door van gezichtspunt te veranderen, verandert het landschap fundamenteel.